

AANVULLENDE WAARNEMINGEN EN ENKELE RECTIFICATIES OP
HET VERSLAG VAN DE NMV-VOORJAARSEXCURSIE IN 1971 NAAR FRIESLAND

door

T. Meijer

Het verslag van bovengenoemde excursie werd gepubliceerd in het CB 147 van mei 1972. Door een ongelukkige omstandigheid was ik indertijd niet in staat de monsters die ik had genomen uit te zoeken. Enige tijd geleden gunde ik mij de tijd het materiaal te bewerken. Deze bewerking leverde gegevens op die interessant genoeg zijn om een aanvullend verslag te rechtvaardigen. De resultaten zijn samengevat in de bijgaande soortenlijsten. Voor een beschrijving van de vindplaatsen verwijs ik naar het verslag van 1972.

Twee opmerkelijke vondsten werden gedaan in een bodemonster dat werd genomen langs de oever van het Tjongerkanaal bij de sluis (vindplaats b van de Tjonger in het verslag van 1972). Het gaat om zes verse huisjes van Helicodiscus singleyanus inermis en één vers huisje van Ferrissia wautieri (de ancyloïde vorm).

De overige soorten die niet in het verslag van 1972 werden vermeld zijn:

Potamopyrgus jenkinsi (slanke vorm): in het riviértje de Linde bij de Blessebrug en in het Sneekerveer bij de Heeresluis.

Gyraulus riparius: in een slootje bij de Blessebrug en in het Tjongerkanaal bij de sluis.

Pisidium amnicum: in het Sneekerveer bij de Heeresluis.

Pisidium moirassierianum: in het riviértje de Linde bij de Blessebrug.

Pisidium pseudosphaerium: in De Deelen en in het slootje bij de Blessebrug.

Pisidium supinum: in het Tjongerkanaal bij de sluis.

Het materiaal dat op dezelfde excursie door B. Sliggers en G. Spaik werd verzameld, bevindt zich in de collectie van de Rijks Geologische Dienst in Haarlem. Verschillende soorten bleken niet juist te zijn gedetermineerd en in enkele monsterresten bevonden zich soorten die over het hoofd waren gezien. In een monsterrest van het Tjongerkanaal bleek nog een exemplaar van Helicodiscus singleyanus inermis aanwezig te zijn. Aan hun opgaven moet het volgende worden veranderd:

- De Deelen

Aan de lijst toevoegen: Valvata piscinalis, Viviparus sp. (1 operculum), Hippeutis complanatus, Pisidium pseudosphaerium, Pisidium subtruncatum, Sphaerium lacustre, Zonitoides nitidus en Euconulus fulvus.

Van de lijst schrappen: Valvata macrostoma, Pisidium casertanum.

- De Lindevallei

Aan de lijst toevoegen: Valvata piscinalis, Valvata cristata, Bithynia leachi, Bithynia tentaculata, Anisus vortex en Pisidium subtruncatum.

Van de lijst schrappen: Valvata macrostoma.

- De Tjonger

Aan de lijst toevoegen: Galba palustris, Pisidium nitidum, Pisidium obtusale, Pisidium subtruncatum, Pisidium supinum, Helicodiscus singleyanus inermis.

Van de lijst schrappen: Galba truncatula, Pisidium casertanum, Pisidium milium, Pisidium pulchellum en Vitrea crystallina.

- Sneekerveer

Aan de lijst toevoegen: Ancylus fluviatilis.

Land- en zoetwatermollusken verzameld tijdens de voorjaarsexcursie in 1971 in Friesland.

vindplaats:

	1	2	3	4	5	6	7	8
Theodoxus fluviatilis								x
Viviparus contectus		x	x		x			
viviparus viviparus					x			
Valvata cristata	x		x	x	x			
Valvata piscinalis	x	x	x		x	x		x
Bithynia leachi	x	x	x	x	x	x		
Bithynia tentaculata	x	x	x	x	x	x	x	
Marstoniopsis scholtzi		x	x		x			
Potamopyrgus jenkinsi		x				x		
Lithoglyphus naticoides						x		
Lymnaea stagnalis			x					
Radix auricularia					x			
Radix peregra	x	x	x		x			x
Galba palustris	x		x	x	x		x	
Planorbarius corneus	x	x	x	x	x		x	
Planorbis carinatus		x	x	x	x			
Planorbis planorbis		x	x				x	
Anicus leucostoma				x				
Anisus vortex	x	x	x	x	x		x	
Anisus vorticulus		x	x					
Bathymphalus contortus	x	x	x					
Armiger crista			x					
Gyraulus albus		x	x		x			
Gyraulus riparius			x		x			
Hippeutis complanatus	x	x	x		x		x	
Segmentina nitida	x							
Acroloxus lacustris	x	x	x		x			
Ancylus fluviatilis						x		
Ferriassia wautieri					x			
Physa fontinalis	x	x	x	x	x		x	
Succinea elegans					x			
Succinea cf putris	x							
Vertigo antivertigo	x							
Punctum pygmaeum					x			
Helicodiscus singl. inermis					x			
Zonitoides nitidus	x							
Arianta arbustorum	x		x					
Anodonta cygnea					x			
Unio pictorum					x	x		
Unio tumidus					x			
Sphaerium corneum		x	x	x	x			
Sphaerium lacustre		x	x		x			
Pisidium amnicum						x		
Pisidium henslowanum		x			x			
Pisidium milium	x	x	x	x				
Pisidium moitessierianum		x						
Pisidium nitidum		x		x	x			
Pisidium obtusale	x	x						
Pisidium pseudosphaerium	x		x					
Pisidium pulchellum			x					
Pisidium subtruncatum		x		x	x			
Pisidium supinum					x			
Dreissena polymorpha					x	x		

	9	10	11	12
<i>Nesovitrea hammonis</i>		x		
<i>Vitrea crystallina</i>		x		
<i>Zonitoides excavatus</i>		x		
<i>Aegopinella nitidula</i>			x	
<i>Trichia hispida</i>				x
<i>Arianta arbustorum</i>	x			
<i>Cepaea nemoralis</i>	x		x	x

Verklaring van de vindplaatsnummers in bijgaande soortenlijsten:

- 1 - De Deelen, bodemmonster uit een slootje.
- 2 - De Linde, bodemmonster langs de oever van het riviértje tussen rietbegroeiing; bij de Blessebrug.
- 3 - Slootje bij de Blessebrug; bodemmonster.
- 4 - De Linde. Bekhofschans te Oldeberkoop (bij de brug).
- 5 - Het Tjongerkanaal bij de sluis.
- 6 - Sneekermeer bij de Heeresluis.
- 7 - Martena Staete, Cornjumberbos. In een slootje.
- 8 - In het IJselmeer op de afsluitdijk bij de Lorentzsluizen.
- 9 - Greppeltje langs de weg bij de Blessebrug in de Lindevallei bij Wolvega.
- 10- Olterterp, bos achter de melkfabriek.
- 11- Martena Staete, los verzamelde landmollusken in het Cornjumberbos.
- 12- Jongema Staete, los verzamelde landmollusken.